

indeholder ikke mindst for de Højskoler, som tager Sigte paa de praktiske Fag, en Mængde Stof, som for disses Elever er direkte anvendeligt. Anmelderen vil derfor mene, at Leo Lysgaards nye Bog vil faa sin Betydning paa dette Felt i højere Grad end som populær-videnskabelig og folkelig Bog.

Blandt det nye, som denne Bog bringer, maa særlig fremhæves Afsnittet om Danmarks Vejr og Klima, hvor Vejrets Hovedtyper inddeles efter Vindene, ud fra den Betragtning, at Vejret for en væsentlig Del bestemmes ved Karakteren af de Luftmasser, som af de store almindelige Luftstrømme føres ind over vort Land.

Niels Nielsen.

Leonid Breitfuss: Das Nordpolargebiet. Seine Natur, Bedeutung und Erforschung. Berlin. Springer-Verlag 1943. 180 Sider (12×19 cm).

Denne lille, men meget indholdsrige Bog bestaar af to Hovedafsnit, nemlig en kort geografisk Redegørelse for det arktiske Omraade og en historisk Oversigt over dette Omraades Opdagelses-historie. Hertil knyttes saa nogle Betragtninger over Trafikmulighederne i det arktiske Omraade og en kort Oversigt over Polarforskningens Metoder og Maal.

Det er naturligvis ugørligt paa en saa begrænset Plads at give en udtømmende Fremstilling, og store Afsnit er ogsaa meget sammentrængte og summariske. Det arktiske Omraade opgøres til 26,4 Mill. km², hvoraf 7,9 Mill. km² er Land. Havene behandles (herunder det Okotskiske Hav) relativt udførligt saavel fysiografisk som biologisk. Ligeledes Klimaet, hvor Breitfuss bl. a. gør opmærksom paa den almindelige Opvarmning af saavel Atmosfæren og Hydrosfæren, der siden 1920 har præget de arktiske Egne, en Opvarmning, som Forfatteren dog anser for forbigaaende, idet Højdepunktet allerede synes at være overskredet.

Gennemgangen af Dyr- og Plantelivet i Arktis er kortfattet, men indholdsrig. Forfatteren kommer her bl. a. ind paa visse dyregeografiske Problemer og refererer de russiske Undersøgelser over Polarfaunaens Sammensætning. Menneskets Optræden i Arktis behandles kort.

Bogens andet Hovedafsnit er de arktiske Opdagelses Historie. Stoffet er ordnet regionalt og inden for hvert Omraade tidsmæssigt. Man faar her en let overskuelig, meget indholdsrig Oversigt, der er ført helt op til 1939. Ikke mindst glæder man sig over den ret fuldstændige Fortegnelse over alle større Foretagender i de aller-seneste Aar før Krigen, deriblandt de russiske.

Selvfølgelig maa man i en saadan Oversigt komme til at savne et og andet. For en dansk er det saaledes vanskeligt forstaaeligt, at et saa stort og i videnskabelig Henseende saa vigtigt Foretagende som Femte Thuleexpedition ikke er omtalt, medens Knud Rasmusens tidligere Rejser er omtalt.

Men alt i alt maa man glæde sig over, at Breitfuss, der gennem saa mange Aar har samlet Viden og Erfaring om Arktis, har paa taget sig den Opgave at give denne lille, let tilgængelige og let over skuelige og meget koncentrerede Oversigt.

Niels Nielsen.

Hans W:son Ahlmann: Norge, natur och näringsliv. Kooperativa förbundets bokförlag. Stockholm 1943. 310 Sider. 25×17 cm. Pris: Kr. 15,00 uindb., Kr. 18,60 indb.

Professor Ahlmann giver i denne Bog en fortrinlig Oversigt over vidt forskellige Sider af Norges Geografi. Af Bogens 310 Sider anvendes den første Trediedel til en Gennemgang af Norges geologiske Udvikling, Udformningen af Landets Topografi, Klimaet samt Plantegeografiens Hovedtræk. Resten af Bogen handler hovedsagelig om forskellige Sider af det norske Erhvervsliv. Denne Del af Bogen indledes med et Kapitel, der behandler Erhvervslivets Udvikling gennem Tiderne, idet der stadig anlægges geografiske Synspunkter paa Udviklingen. Befolkningsforhold, Landbrug, Fiskeri m. m., Vandkraft, Skovbrug, Industri og Minedrift, Søfart samt Udenrigshandel behandles i særlige Kapitler. Bogen er forsynet med et udmærket Billedmateriale og et godt udarbejdet og for Størstedelen originalt Kortmateriale. Alle Kort er anbragt skævt i Forhold til Verdenshjørnerne — naturligvis en Følge af Norges langstrakte Form, men da der alligevel bruges en hel Side til hvert Kort, kunde de have været anbragt i rigtig Orientering uden derfor at optage mere Plads eller gengives i mindre Maalestok.

Bogen er ledsaget af en Række Tabeller, der for forskellige Befolknings- og Erhvervsforhold udtrykker absolutte og relative Talstørrelser, fordelt paa Landets geografiske Hoveddele.

„Norge, natur och näringsliv“ maa betegnes som overordentlig velskrevet, og den bringer adskillige nye og veovervejede Synspunkter frem; dette gælder ikke mindst Kapitlet om Næringslivets Udvikling. Hele Bogen er ved sin Rigdom af Fakta, sat op paa en virkelig klar og interesserende Maade, et lødigt Værk, der vil vække Opmærksomhed hos alle, der interesserer sig for Norge. Og som Haandbog i Norges Geografi har Bogen været haardt tiltrængt og maa betegnes som uundværlig.

Aage Aagesen.